

NOKIAN
KAUPUNGIN

YMPÄRISTÖ- KASVATUS- VIIKKO

8.-12.9.2025

Lumoava luonnonkirjo

Katso koko ohjelma ja
ilmoittaudu pian!

nokiankaupunki.fi/ymparistokasvatusviikko

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

NOKIAN
KAUPUNKI

PÄIVÄKODIT JA ESIKOULUT

Ilmoittautuminen ohjelmiin **viimeistään pe 29.8.**

Toivomme opettajilta tiedot myös vapaiden materiaalien käytöstä sekä palautetta ohjelmista, linkki tilastointi- ja palautekyselyyn löytyy ohjelman lopusta.

OHJELMA	LÄHILUONTORETKI
Ohjelman kuvaus	SLL Nokian vierailija tulee ohjaamaan lähiluontoretken päiväkotinne läheisyydessä. Retkellä tutkitaan, mitä kaikkea lähiluonnosta löytyy.
Järjestävä taho	SLL Nokia
Sijainti	Päiväkodin lähimaasto
Ajankohta ja kesto	Ma 8.9., ke 10.9., to 11.9. ja pe 12.9. klo 9-14 välisenä aikana. Retken kesto noin 60 min kohteen mukaan.
Ikäryhmä	Varhaiskasvatus ja esikoulu
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

OHJELMA	KARJATILAVIERAILU
Ohjelman kuvaus	Emolehmätila Honkaniemellä osallistujat pääsevät tutustumaan tilalla laiduntaviin pitkäkarvaisiin ylämaankarja-rotuun kuuluviin lehmisiin ja muuhun karjatilan elämään. Osallistujilla tulee olla varusteena kumisaappaat ja säänmukaiset ulkovaatteet. HUOM! Karjatilalle ilmainen bussikyyti. Lähtövalmiina tulee olla noin 30 min ennen varattua vierailuajankohtaa.
Järjestävä taho	MTK-Pirkanmaa
Sijainti	Honkaniemen tila, Rajalantie 142, Pinsiö
Ajankohta ja kesto	Ke 10.9. klo 9-12 välisenä aikana. Vierailun kesto noin 30 min.
Ikäryhmä	Varhaiskasvatus ja esikoulu Ryhmäkoko max. kaksi ryhmää
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

OHJELMA	PYÖRIÄINEN-PIHATEATTERIESITYS
Ohjelman kuvaus	Ympäristökasvatusviikolle räätälöity Pyöriäinen on hauska ja osallistava pihateatteriversio saman nimisestä Hehkumahkun näytelmästä. Teoksessa etsitään pirtsakan pyöriäistutkijan seurassa äärimmäisen uhanalaista ja vaikeasti havaittavaa Itämeren pyöriäispopulaatiota. Pyöriäinen on Itämeren ainoa valas. Teos

	yhdistelee nukketeatteria, klovneriaa, todella suuria saippuakuplia sekä tietosisältöä.
Järjestävä taho	Yhteisötaidekoulu Hehkumahu
Sijainti	Päiväkodin piha
Ajankohta ja kesto	To 11.9. ja pe 12.9. klo 9 ja 10. Saman päivän esitykset varataan yhdelle päiväkodille. Esityksen kesto noin 30 min. Ryhmäkokoo max. 40-50 lasta.
Ikäryhmä	Varhaiskasvatus ja esikoulu
Ilmoittautuminen	Ympäristönsuojeluyksikkö, puh. 040 7799 286 ymparistonsuojelu@nokiankaupunki.fi

OHJELMA

PIHAN MONIMUOTOISUUSKARTOITUS

Ohjelman kuvaus	Luonnon monimuotoisuus on elämän edellytys ja luontokontakteja syntyy myös kaupunkiympäristössä. Tarkastellaan päiväkotien pihojen monimuotoisuutta verkkolomakkeen avulla ja kerätään yhdessä tietoa kaupungin yksiköiden pihojen monimuotoisuuden tilasta.
Järjestävä taho	Alhoniityn ja Tyttölän päiväkodit
Sijainti	Päiväkodin piha
Ajankohta ja kesto	Kartoituslomake käytössä 8.9.-12.9. Kesto 15-45 min riippuen ryhmän koosta.
Ikäryhmä	Varhaiskasvatus ja esikoulu
Lisätietoja	Kartoituslomakkeeseen pääsee tämän linkin kautta: https://forms.office.com/e/Weh0mcckns

MUU OHJELMA

Näyttely Virran lasten ja nuorten osastolla

Kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa lasten ja nuorten osastolla on esillä luontoteemainen näyttely koko syyskuun ajan. Näyttely koostuu Vihreä lippu -päiväkotilaisten askartelemista taideteoksista. Kirjastossa on näytteillä myös aiheeseen liittyviä lasten- ja nuortenkirjoja, tervetuloa!

YMPÄRISTÖKASVATUSMATERIAALIA VAPAASEEN KÄYTTÖÖN

Mandariinimeri-nukketeatteri

Pirkanmaan Jätehuollon ja nukketaiteilija Tytti Marttilan yhdessä toteuttamassa ihanassa nukketeatterissa keppimarionettinukke Kerttu Peltonen ja hänen ystävänsä Akseli Traktori seikkailevat mandariininkuorimeressä. Yhdessä he tutustuvat mandariininkuorien kierrätykseen ja Akselin löpön eli biokaasun valmistukseen.

Nokian varhaiskasvatusyksiköt voivat hakea teatteripaketin lainaan kirjasto- ja kulttuuritalo Virrasta (3. kerros). Lainatessa täytetään kirjallinen lainaussopimus ja paketin laina-aika on kaksi viikkoa.

Ohjeet teatterin käyttöön ovat paketin mukana ja lisäksi ne löytyvät täältä: <https://pihoy.fi/nain-kierratan/ymparistokasvatus/roska-akatemia-juniorit/mandariinimeri/>

Nukketeatterin käyttöopastuksen voi katsoa myös videolta täältä: <https://www.youtube.com/watch?v=-UkaXfX75Rg&t=12s>

Kierrätyskaverit-puuhakirja

Mitä ihmettä on kiertotalous? Sitä pohtivat kaverukset Anna ja Joonas, kierrätyskissa sekä mietтелиäs mehiläinen, jotka kutsuvat esikoululaiset mukaan puuhaseikkailuun.

Kierrätyskaverit on eskarilaisten opetusmateriaali kiertotaloudesta ja se käsittelee kiertotaloutta myönteisesti, innostavasti sekä ratkaisujen kautta. Toiminnallisen kirjan puuha- ja tutkimustehtävät tuovat erilaiset kiertotalouden aiheet, kuten luonnonvarat ja niiden hyödyntämisen, kierrättämisen ja uusiokäytön tutuiksi oivaltamisen ilon kautta. Opettajan materiaaliin on koottu ideoita ja vinkkejä, jotka tukevat puuhakirjan sisältöä ja syventävät aiheen käsittelyä toiminnallisesti. Materiaalit on tuottanut Oppi&iilo ja niistä voi hyödyntää joko kaikki tai vain osan oman valintansa mukaan.

Puuhakirja ja opettajan ohjeet lähetetään syyskuussa kaikkiin päiväkoteihin, joissa järjestetään esiopetusta. Ne löytyvät myös täältä: <https://kierratyskaverit.fi/>

Lajitarinat varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen

FEE Suomen kauniisti kuvitetuissa tarinoissa tutustutaan Itämereen, metsiin, soihin, tuntureihin ja asutusalueisiin sekä niissä eläviin lajeihin.

Tarinat ja niihin liittyvät tehtävät löytyvät täältä: https://vihrealippu.fi/wp-content/uploads/2020/12/Lajitarinat_varhaiskasvatuksesta-alkuopetukseen.pdf

Martan luontopolku

Marttojen suunnittelema luontopolku on tehtäväpaketti, joka toteutetaan metsässä tai lähiluonnossa. Metsän kunnioittaminen ja jokaisenoikeudet ovat lähtökohta luonnossa liikkumiselle. Reitti voi olla lyhyt tai pidempi ryhmän tarpeiden ja toiveiden mukaan. Materiaaleissa on kahdeksan eri rastia ja luontopolulla voi tehdä joko kaikki tehtävärastit tai valita niistä sopivimmat. Luontopolun voi toteuttaa milloin vain haluamassaan paikassa.

Luontopolun ohjeet ja materiaalit löytyvät täältä: <https://www.martat.fi/teemat/metsa/martan-luontopolku/>

Luonto kutsuu seikkailuun! Tekemistä luontoretelle -vihko

WWF:n toteuttama vihko antaa vinkkejä siihen, mitä kaikkea luonnossa voi tutkia ja tehdä lasten kanssa. Luonto herättää lapsen uteliaisuuden ja siellä voi seikkailla, leikkiä tai rauhoittua. Kun liikumme luonnossa, voimme itse paremmin ja samalla opimme välittämään sekä huolehtimaan omasta lähiympäristöstämme. Lähiluonnon tutkimusretkelle tarvitsee vain herkät aistit ja iloista mieltä, halutessaan mukaan voi ottaa myös retkievää.

Vihko löytyy täältä:

https://wwf.fi/app/uploads/h/2/2/obxw2pzcbzpas673kplmpgg/wwf_luonto_kutsuu_seikkailuun.pdf?filename=Luonto%20kutsuu%20seikkailuun%20-vihko.pdf

Ihme ja kumma -videosarja

FEE Suomen videot innostavat tutkimaan luonnonkirjoa ja pohtimaan, miksi se on tärkeää ja miten sitä voi itsekin suojella. Videot on tehty lastenohjelmien tyyliä jäljitellen ja ne ovat noin 6-8 minuutin mittaisia inspiroivia alustuksia, jotka kannustavat syventymään aiheeseen lisää – tietysti ulkona luonnossa!

- **Jakso 1: Tutkimusretki ihan lähelle** (kesto n. 8 min)
Sarjan avausjaksossa tehdään tutkimusretki lähiluontoon ja pohditaan, mitä luonto ja sen monimuotoisuus oikeastaan ovat. Pihamaan ja lähimetsän luontoa havainnoidaan elinympäristö purkissa -tehtävän avulla.
Videon voi katsoa täältä: https://www.youtube.com/watch?v=u_eYrQEZGcU&t=114s
- **Jakso 2: Mihin tarvitsemme pörriäisiä?** (kesto n. 7 min)
Jaksossa käsitellään erilaisten lajien ja monimuotoisuuden merkitystä lähtemällä liikkeelle pörriäisistä. Pohdinta jatkuu ja laajenee jaksossa esiteltävän eliöiden ammatit -tehtävän avulla.
Videon voi katsoa täältä: <https://www.youtube.com/watch?v=fpnHgrPvbzo&t=1s>
- **Jakso 3: Löytyykö luonnosta kaikille koteja?** (kesto n. 5 min)
Jaksossa avataan luonnon monimuotoisuuden suojelua eliöiden kotien kautta sekä kerrotaan, mitä metsissä ja pihamaalla voi tehdä luonnon monimuotoisuuden

rikastamiseksi. Videoon liittyvä pitkäkestoisempi tehtävä ohjaa konkreettisiin toimenpiteisiin luonnonkirjon kasvattamiseen, vaikkapa omalla pihalla. Videon voi katsoa täältä: <https://www.youtube.com/watch?v=a3wmCDcdAgM>

ATERIAPALVELUT MUKANA YMPÄRISTÖKASVATUSVIIKOLLA

Ympäristökasvatusviikolla päiväkotien ja koulujen ruokalistoilta löytyy planetaariseen ruokavalioon sopivia ruokia. Lisäksi ruokaloissa on nähtävillä materiaaleja ja tietoa ruoan luontojalanjäljestä.

TILASTOINTI- JA PALAUTEKYSELY

Toivomme kaikilta opettajilta tietoja erityisesti vapaiden materiaalien käytöstä tilastointia varten ja palautetta ohjelmista ympäristökasvatusviikon kehittämistä varten.

Lyhyeen kyselyyn pääsee vastaamaan täältä: <https://forms.office.com/e/7qRLcPTGtU>

Kiitos paljon osallistumisesta ja vastauksista!